

119

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 25. októbra 1980 bol v Haagu prijatý Dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí.

Dohovor bol podpísaný v mene Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v Haagu 28. decembra 1992. Po rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky bola potvrdená záväznosť podpisu dohovoru pre Slovenskú republiku (oznámenie č. 49/1999 Z. z.).

Národná rada Slovenskej republiky vyslovila s dohovorom súhlas svojím uznesením č. 906 z 15. júna 2000 s výhradou tohto znenia:

„Slovenská republika využíva možnosť výhrady podľa článku 42 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980 a k tretiemu odseku článku 26 dohovoru vyhlasuje, že nebude znášať náklady uvedené v druhom odseku článku 26 spojené s účasťou právneho zástupcu alebo poradcov alebo so súdnym konaním okrem tých, ktoré možno uhradiť z jej systému procesnej pomoci a právneho poradenstva.“

Prezident Slovenskej republiky ho ratifikoval 24. októbra 2000. Ratifikačná listina bola uložená u depozitára dohovoru, ktorým je Ministerstvo zahraničných vecí Holandského kráľovstva, 7. novembra 2000.

Dohovor nadobudol platnosť 1. decembra 1983 na základe článku 43 a pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť 1. februára 2001 na základe článku 43 ods. 1.

Za ústredný orgán podľa článku 6 dohovoru bolo v Slovenskej republike určené Centrum pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže v Bratislave.

DOHOVOR

o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí

Zmluvné štáty tohto dohovoru,

Článok 2

súc pevne presvedčené, že vo veciach týkajúcich sa opatrovníctva detí majú ich záujmy prvoradú dôležitosť,

vedené želaním chrániť deti na medzinárodnej úrovni pred škodlivými účinkami ich neoprávneného premiestnenia alebo zadržania a stanovíť postup na zabezpečenie ich urýchleného návratu do štátu ich obvyklého pobytu, ako aj zaistiť ochranu práva styku,

rozhodli sa na tento účel uzavrieť dohovor

a dohodli sa takto:

KAPITOLA I

ROZSAH DOHOVORU

Článok 1

Cieľom tohto dohovoru je

- a) zabezpečiť okamžitý návrat detí, ktoré boli neoprávnené premiestnené do niektorého zmluvného štátu alebo sú v ňom zadržiavané, a
- b) zabezpečiť, aby opatrovnicke práva a práva styku podľa právneho poriadku jedného zmluvného štátu sa účinne dodržiavali v ostatných zmluvných štátoch.

Zmluvné štáty prijímú všetky primerané opatrenia na zabezpečenie cieľov dohovoru na svojom území. Na tento účel použijú konania, ktoré zabezpečia čo najrýchlejšie skončenie vecí.

Článok 3

Premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa sa považuje za neoprávnené, ak

- a) je porušením opatrovnickeho práva, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba buď spoločne, alebo samostatne podľa právneho poriadku štátu, na ktorého území malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním, a
- b) v čase jeho premiestnenia alebo zadržania sa toto právo aj skutočne vykonávalo buď spoločne, alebo samostatne, alebo by sa takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu či zadržaniu.

Opatrovnicke právo uvedené v písmene a) možno nadobudnúť najmä priamo zo zákona alebo na základe rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu, alebo na základe dohody platnej podľa právneho poriadku tohto štátu.

Článok 4

Dohovor sa použije na dieťa, ktoré malo obvyklý pobyt na území zmluvného štátu bezprostredne pred porušením opatrovníckeho práva alebo práva styku. Použitie dohovoru sa skončí, keď dieťa dosiahne vek 16 rokov.

Článok 5

Na účely tohto dohovoru

- a) „opatrovnícke právo“ znamená práva týkajúce sa osobnej starostlivosti o dieťa, a najmä právo určiť miesto pobytu dieťaťa,
- b) „právo styku“ znamená právo odviesť dieťa na obmedzený čas na iné miesto, ako je miesto jeho obvyklého pobytu.

KAPITOLA II ÚSTREDNÉ ORGÁNY

Článok 6

Zmluvný štát určí ústredný orgán na vykonávanie povinností, ktoré dohovor ukladá takýmto orgánom.

Federálne štáty, štáty s viac než jedným právnym systémom alebo štáty, ktoré majú autonómne územné celky, môžu určiť viac než jeden ústredný orgán a určiť územný rozsah ich pôsobnosti. Štát, ktorý určil viac než jeden ústredný orgán, určí súčasne ústredný orgán, ktorému sa môžu zasielať žiadosti, aby ich postúpil príslušnému ústrednému orgánu v tomto štáte.

Článok 7

Ústredné orgány navzájom spolupracujú a podporujú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi svojich štátov na zabezpečenie urýchleného návratu detí a dosiahnutie ďalších cieľov tohto dohovoru.

Predovšetkým prijímajú samy alebo prostredníctvom iných orgánov alebo osôb všetky vhodné opatrenia, aby

- a) zistili, kde sa nachádza dieťa, ktoré bolo neoprávnene premiestnené alebo zadržané,
- b) zabránili ďalšej ujme dieťaťa alebo poškodeniu záujmov zainteresovaných osôb prijatím predbežných opatrení alebo zabezpečením prijatia takýchto opatrení,
- c) zabezpečili dobrovoľné vrátenie dieťaťa alebo prispejú k zmiernemu riešeniu situácie,
- d) si vo vhodných prípadoch navzájom vymieňali informácie o sociálnom prostredí dieťaťa,
- e) poskytovali informácie všeobecnej povahy o právnom poriadku svojho štátu v rozsahu týkajúcom sa vykonávania dohovoru,
- f) podali návrh na začatie súdneho alebo správneho konania s cieľom nariadiť návrat dieťaťa alebo napomáhať jeho začatie a vo vhodných prípadoch prijímali opatrenia na zabezpečenie práva styku alebo jeho účinného výkonu,
- g) poskytlí alebo uľahčili poskytnutie procesnej pomoci a právneho poradenstva vrátane zastúpenia

právnym zástupcom alebo poradcom, ak si to vyžadujú okolnosti,

- h) prijali administratívne opatrenia, ktoré sú potrebné a primerané na zabezpečenie bezpečného návratu dieťaťa,
- i) sa vzájomne informovali o vykonávaní tohto dohovoru, a ak je to možné, odstraňovali prekážky jeho vykonávania.

KAPITOLA III NÁVRAT DETÍ

Článok 8

Osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá tvrdí, že dieťa bolo premiestnené alebo zadržané v rozpore s opatrovníckym právom, sa môže obrátiť so žiadosťou na ústredný orgán štátu obvyklého pobytu dieťaťa alebo na ústredný orgán iného zmluvného štátu o pomoc pri zabezpečení návratu dieťaťa.

Žiadosť musí obsahovať

- a) údaje o totožnosti žiadateľa, dieťaťa, ako aj osoby, ktorá údajne dieťa premiestnila alebo zadržala,
 - b) dátum narodenia dieťaťa, ak je známy,
 - c) dôvody, o ktoré opiera žiadateľ svoju žiadosť o návrat dieťaťa,
 - d) všetky dostupné údaje o tom, kde sa dieťa nachádza, a o totožnosti osoby, u ktorej sa má dieťa nachádzať.
- K žiadosti možno pripojiť alebo ju možno doplniť o
- e) overený odpis relevantného rozhodnutia alebo dohody,
 - f) osvedčenie alebo prisahné vyhlásenie vydané ústredným orgánom alebo iným príslušným orgánom štátu obvyklého pobytu dieťaťa alebo inou zodpovednou osobou, týkajúce sa relevantných právnych noriem tohto štátu,
 - g) akúkoľvek inú relevantnú listinu.

Článok 9

Ak ústredný orgán, ktorému bola doručená žiadosť podľa článku 8, má dôvod domnievať sa, že dieťa sa nachádza na území iného zmluvného štátu, postúpi žiadosť na priamom styku a urýchlene ústrednému orgánu tohto zmluvného štátu a informuje o tom podľa okolností dožadujúci ústredný orgán alebo žiadateľa.

Článok 10

Ústredný orgán štátu, na ktorého území sa dieťa nachádza, prijme všetky primerané opatrenia na dosiahnutie dobrovoľného vrátenia dieťaťa alebo zabezpečí prijatie takýchto opatrení.

Článok 11

Justičné alebo správne orgány zmluvných štátov budú v konaní o návrat dieťaťa konať bez odkladu.

Ak príslušný justičný alebo správny orgán nevydá rozhodnutie do šiestich týždňov odo dňa začatia kona-

nia, žiadateľ alebo ústredný orgán dožiadaného štátu má právo na vlastný podnet alebo na požiadanie ústredného orgánu dožadujúceho štátu dostať vyjadrenie o dôvodoch omeškania. Ak bola ústrednému orgánu dožiadaného štátu doručená odpoveď, zašle ju podľa okolností dožadujúcemu ústrednému orgánu alebo žiadateľovi.

Článok 12

Ak bolo dieťa neoprávnene premiestnené alebo zadržané podľa článku 3 a v deň začatia konania pred justičným alebo správnym orgánom zmluvného štátu, v ktorom sa dieťa nachádza, neuplynula odo dňa neoprávnenej premiestnenia alebo zadržania lehota jedného roka, nariadi príslušný orgán okamžite návrat dieťaťa.

Justičný alebo správny orgán nariadi návrat dieťaťa, aj keď sa konanie začalo po uplynutí lehoty jedného roka uvedenej v predchádzajúcom odseku, okrem prípadu, že sa preukáže, že dieťa sa už zžilo s novým prostredím.

Ak justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu má dôvod domnievať sa, že dieťa bolo premiestnené na územie iného štátu, môže zastaviť konanie alebo zamietnuť žiadosť o návrat dieťaťa.

Článok 13

Bez ohľadu na ustanovenie predchádzajúceho článku justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením, preukáže, že

- a) osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá mala dieťa v osobnej starostlivosti, v čase premiestnenia alebo zadržania opatrovnícke právo skutočne nevykonávala alebo že súhlasila, či následne sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním, alebo
- b) existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie.

Justičný alebo správny orgán môže odmietnuť nariadiť návrat dieťaťa aj vtedy, ak zistí, že dieťa nesúhlasí s návratom, a ak dosiahlo vek a stupeň vyspelosti, v ktorom je vhodné zohľadniť jeho názory.

Pri hodnotení okolností uvedených v tomto článku justičné a správne orgány vezmú do úvahy informácie o sociálnom prostredí dieťaťa, ktoré poskytol ústredný orgán alebo iný príslušný orgán štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

Článok 14

Pri hodnotení, či došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu podľa článku 3, môžu justičné alebo správne orgány dožiadaného štátu bezprostredne prihliadnuť na právny poriadok štátu obvyklého pobytu dieťaťa, ako aj na súdne alebo správne rozhodnutia bez ohľadu na to, či boli v štáte obvyklého pobytu formálne uznané alebo nie, aj bez osobitného konania, ktorého účelom je dôkaz cudzieho práva alebo uznanie

cudzieho rozhodnutia, ktoré by sa inak muselo uplatniť.

Článok 15

Súdne alebo správne orgány zmluvného štátu môžu pred vydaním rozhodnutia vo veci návratu dieťaťa požiadať, aby žiadateľ zabezpečil od orgánu štátu obvyklého pobytu dieťaťa rozhodnutie alebo iný doklad o tom, že premiestnenie alebo zadržanie bolo neoprávnené podľa článku 3 dohovoru, ak takéto rozhodnutie či doklad možno v tomto štáte získať. Ústredné orgány zmluvných štátov poskytnú žiadateľovi pomoc v potrebnom rozsahu na zabezpečenie takého rozhodnutia alebo dokladu.

Článok 16

Po doručení oznámenia o neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní dieťaťa podľa článku 3 sa justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, na ktorého územie bolo dieťa premiestnené alebo na ktorého území je zadržované, zdržia rozhodovania vo veci opatrovníckeho práva, až kým sa nerozhodne, že návrat dieťaťa sa podľa tohto dohovoru neuskutoční, okrem prípadu, keď v primeranej lehote po doručení oznámenia nebola podaná žiadosť podľa tohto dohovoru.

Článok 17

Skutočnosť, že v dožiadanom štáte bolo vydané alebo je uznateľné rozhodnutie o opatrovníckom práve, nie je dôvodom na odmietnutie návratu dieťaťa podľa tohto dohovoru, ale justičné alebo správne orgány dožiadaného štátu môžu dôvody, ktoré viedli k vydaniu takéhoto rozhodnutia, vziať do úvahy pri postupe podľa dohovoru.

Článok 18

Ustanovenia tejto kapitoly neobmedzujú právomoc justičného alebo správneho orgánu nariadiť návrat dieťaťa kedykoľvek.

Článok 19

Rozhodnutie podľa tohto dohovoru o návrate dieťaťa nemožno považovať za rozhodnutie o určení opatrovníckeho práva.

Článok 20

Návrat dieťaťa podľa článku 12 možno odmietnuť, ak by to nepripúšťali základné princípy ochrany ľudských práv a základných slobôd dožiadaného štátu.

KAPITOLA IV PRÁVO STYKU

Článok 21

Žiadosť na prijatie opatrení na zabezpečenie práva

styku alebo jeho účinného výkonu sa môže zaslať ústredným orgánom zmluvných štátov rovnakým spôsobom ako žiadosť o návrat dieťaťa.

Ústredné orgány sú podľa článku 7 povinné spolupracovať, aby podporili nerušený výkon práva styku a dodržiavanie podmienok, ktorými môže byť výkon tohto práva podmienený. Ústredné orgány prijímajú opatrenia, aby podľa možnosti odstránili všetky prekážky výkonu tohto práva.

Ústredné orgány môžu samy alebo prostredníctvom iných orgánov alebo osôb podať návrh na začatie konania na úpravu práva styku alebo na ochranu tohto práva a na zabezpečenie plnenia podmienok, ktorými môže byť výkon tohto práva podmienený, alebo napomáhať začatie takého konania.

KAPITOLA V VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 22

V súdnom alebo v správnom konaní podľa tohto dohovoru sa nesmie požadovať zloženie žiadnej záruky alebo zálohy bez ohľadu na jej označenie na zabezpečenie úhrady trov a nákladov.

Článok 23

Pri vykonávaní tohto dohovoru sa nesmie požadovať vyššie overenie alebo podobná formálna náležitosť.

Článok 24

Každá žiadosť, písomnosť alebo iná listina zasielaná ústrednému orgánu dožiadaného štátu sa vyhotoví v pôvodnom jazyku a pripojí sa k nej preklad do úradného jazyka alebo do jedného z úradných jazykov dožiadaného štátu, alebo ak takýto preklad nemožno zabezpečiť, preklad do francúzštiny alebo angličtiny.

Zmluvný štát môže výhradou podľa článku 42 vylúčiť použitie francúzskeho alebo anglického jazyka, nie však oboch, pri akejkoľvek žiadosti, písomnosti a listine zasielanej jeho ústrednému orgánu.

Článok 25

Štátni občania zmluvných štátov a osoby, ktoré majú obvyklý pobyt na území týchto štátov, majú vo veciach súvisiacich s vykonávaním tohto dohovoru nárok na procesnú pomoc a právne poradenstvo v každom inom zmluvnom štáte za rovnakých podmienok ako štátni občania tohto štátu, ktorí majú na jeho území obvyklý pobyt.

Článok 26

Každý ústredný orgán znáša vlastné náklady pri vykonávaní tohto dohovoru.

Ústredné orgány a iné verejné služby zmluvných štátov nesmú vyberať žiadne poplatky v súvislosti so žiadosťami podanými podľa tohto dohovoru. Najmä

nesmú požadovať žiadne platby od žiadateľa na úhradu nákladov a trov konania alebo prípadné výdavky spojené s účasťou právneho zástupcu alebo poradcu. Môžu však požadovať úhradu nákladov, ktoré vznikli alebo vzniknú v súvislosti so zabezpečením návratu dieťaťa.

Zmluvný štát však môže výhradou podľa článku 42 vyhlásiť, že nebude znášať náklady uvedené v predchádzajúcom odseku, spojené s účasťou právneho zástupcu alebo poradcov alebo so súdnym konaním okrem tých, ktoré možno uhradiť z jeho systému procesnej pomoci a právneho poradenstva.

Po nariadení návratu dieťaťa alebo vydaní rozhodnutia týkajúceho sa práva styku podľa tohto dohovoru môžu justičné alebo správne orgány uložiť osobe, ktorá premiestnila alebo zadržala dieťa, alebo zabránila výkonu práva styku, aby uhradila nevyhnutné náklady, ktoré vynaložil žiadateľ alebo ktoré boli vynaložené v jeho prospech, vrátane cestovných nákladov, nákladov alebo platieb vynaložených na lokalizáciu dieťaťa, nákladov právneho zastúpenia žiadateľa a nákladov návratu dieťaťa.

Článok 27

Ak je zrejmé, že podmienky predpísané týmto dohovorom nie sú splnené alebo že žiadosť je inak neodôvodnená, ústredný orgán nie je povinný žiadosť prijať. V takom prípade ústredný orgán obratom informuje žiadateľa alebo v závislosti od okolností prípadu ústredný orgán, ktorého prostredníctvom bola žiadosť podaná, o dôvodoch jej neprijatia.

Článok 28

Ústredný orgán môže žiadať, aby sa k žiadosti pripojilo písomné plnomocenstvo, ktoré ho oprávňuje konať v mene žiadateľa, alebo na také účely určiť svojho zástupcu.

Článok 29

Dohovor nebráni žiadnej osobe, inštitúcii ani inej právnickej osobe, ktorá tvrdí, že došlo k porušeniu opatrovníckeho práva alebo práva styku podľa článku 3 alebo článku 32, aby sa obrátila na justičné alebo správne orgány zmluvného štátu priamo, či na základe ustanovení tohto dohovoru, alebo nie.

Článok 30

Žiadosť doručená ústrednému orgánu alebo priamo justičným či správnym orgánom zmluvného štátu v súlade s podmienkami určenými týmto dohovorom, ako aj všetky listiny a informácie k nej pripojené alebo poskytnuté ústredným orgánom majú dôkaznú moc v konaní na súdoch alebo v správnych orgánoch zmluvných štátov.

Článok 31

Vo vzťahu k štátu, ktorý má vo veciach opatrovníctva

dva systémy práva alebo viac systémov práva, ktoré sa uplatňujú na rôznych územných celkoch,

- a) každý odkaz na obvyklý pobyt na území tohto štátu treba považovať za odkaz na obvyklý pobyt na územnom celku tohto štátu,
- b) každý odkaz na právny poriadok štátu obvyklého pobytu sa považuje za odkaz na právny poriadok územného celku v tom štáte, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt.

Článok 32

Vo vzťahu k štátu, ktorý má vo veciach opatrovníctva dva systémy práva alebo viac systémov práva, ktoré sa uplatňujú na rôzne kategórie osôb, každý odkaz na právo tohto štátu sa považuje za odkaz na ten systém práva, ktorý sa podľa právneho poriadku tohto štátu má použiť.

Článok 33

Štát, v ktorom rôzne územné celky majú vlastné právne normy týkajúce sa opatrovníctva detí, nie je povinný použiť tento dohovor, ak by ho nebol povinný použiť štát, ktorý má jednotný systém práva.

Článok 34

Tento dohovor sa vo veciach, ktoré sú predmetom jeho úpravy, uplatňuje prednostne pred Dohovorom o právomoci orgánov a rozhodnom práve v oblasti ochrany maloletých z 5. októbra 1961 medzi zmluvnými stranami oboch dohovorov. Inak tento dohovor nebráni použitiu iného medzinárodného zmluvného nástroja platného medzi štátom pôvodu a dožiadaným štátom alebo inej právnej normy dožiadaného štátu na účely dosiahnutia návratu dieťaťa, ktoré bolo neoprávnené premiestnené alebo zadržané, alebo na zabezpečenie práva styku.

Článok 35

Dohovor sa uplatní medzi zmluvnými štátmi iba v tých prípadoch neoprávneného premiestnenia alebo zadržania, ku ktorým došlo po nadobudnutí platnosti dohovoru pre tieto štáty.

Ak bolo urobené vyhlásenie podľa článku 39 alebo 40, odkaz na zmluvný štát v predchádzajúcom odseku sa považuje za odkaz na územný celok alebo celky, na ktoré sa dohovor bude uplatňovať.

Článok 36

Žiadne ustanovenie tohto dohovoru nebráni dvom alebo viacerým zmluvným štátom, aby sa na účel zníženia prekážok návratu dieťaťa dohodli, že vo vzájomnom vzťahu nepoužijú niektoré ustanovenia dohovoru, ktoré takéto prekážky spôsobujú.

KAPITOLA VI ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 37

Dohovor je otvorený na podpis štátom, ktoré boli členmi Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného v čase jej štrnásteho zasadnutia.

Dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu a ratifikačné listiny alebo listiny o prijatí, alebo schválení sa uložia na Ministerstve zahraničných vecí Holandského kráľovstva.

Článok 38

Každý iný štát môže k dohovoru pristúpiť.

Listina o prístupe bude uložená na Ministerstve zahraničných vecí Holandského kráľovstva.

Dohovor nadobudne platnosť pre pristupujúci štát prvým dňom tretieho kalendárneho mesiaca od uloženia jeho listiny o prístupe.

Pristup nadobudne platnosť iba vo vzťahu medzi pristupujúcim štátom a tým zmluvným štátom, ktorý vyhlási, že pristup prijal. Takéto vyhlásenie musí urobiť každý členský štát, ktorý dohovor ratifikuje, prijme alebo schváli následne po prístupe. Takéto vyhlásenie sa uloží na Ministerstve zahraničných vecí Holandského kráľovstva a toto ministerstvo zašle jeho overenú kópiu každému zmluvnému štátu diplomatickou cestou.

Dohovor nadobudne platnosť medzi pristupujúcim štátom a štátom, ktorý vyhlásil, že prijíma tento prístup, prvým dňom tretieho kalendárneho mesiaca od uloženia vyhlásenia o prijatí.

Článok 39

Každý štát môže pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe vyhlásiť, že dohovor sa uplatní na všetky územia, za ktorých medzinárodné vzťahy je zodpovedný, alebo na jedno takéto územie, alebo na niekoľko z nich. Toto vyhlásenie, ako aj akékoľvek neskoršie rozšírenie sa oznámi Ministerstvu zahraničných vecí Holandského kráľovstva.

Článok 40

Ak má zmluvný štát dva územné celky alebo viac územných celkov, v ktorých sa vo veciach upravených týmto dohovorom uplatňujú rôzne systémy práva, môže pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe vyhlásiť, že dohovor sa uplatní na všetky jeho územné celky alebo len na jeden, alebo na niekoľko z nich, a môže takéto svoje vyhlásenie kedykoľvek zmeniť novým vyhlásením.

Každé takéto vyhlásenie sa oznámi Ministerstvu zahraničných vecí Holandského kráľovstva a musia sa v ňom výslovne označiť územné celky, na ktoré sa dohovor bude uplatňovať.

Článok 41

Ak má zmluvný štát systém štátnej moci, v ktorom je výkonná, súdna a zákonodarná moc rozdelená medzi ústredné a iné orgány tohto štátu, podpis alebo ratifikácia, prijatie, alebo schválenie tohto dohovoru, alebo prístup k nemu týmto štátom, alebo ním urobené vyhlásenie podľa článku 40 nemá žiaden vplyv na vnútroštátnu deľbu moci v tomto štáte.

Článok 42

Každý štát môže najneskôr pri ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe, alebo pri vyhlásení podľa článku 39 alebo 40 uplatniť jednu výhradu alebo obe výhrady uvedené v článku 24 a článku 26 ods. 3. Iné výhrady sú nepripustné.

Každý štát môže kedykoľvek odvolať výhradu, ktorú uplatnil. Takéto odvolanie sa oznámi Ministerstvu zahraničných vecí Holandského kráľovstva.

Výhrada stráca platnosť prvým dňom tretieho kalendárneho mesiaca od oznámenia podľa predchádzajúceho odseku.

Článok 43

Dohovor nadobudne platnosť prvým dňom tretieho kalendárneho mesiaca od uloženia tretej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe podľa článkov 37 a 38.

Potom dohovor nadobudne platnosť

1. pre každý štát, ktorý ho ratifikuje, prijme, schváli alebo k nemu pristúpi neskôr, prvým dňom tretieho kalendárneho mesiaca od uloženia jeho ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe,
2. pre každé územie alebo územný celok, na ktoré bol dohovor rozšírený podľa článku 39 alebo 40, prvým dňom tretieho kalendárneho mesiaca od oznámenia podľa týchto článkov.

Článok 44

Dohovor zostane v platnosti päť rokov odo dňa nadobudnutia platnosti podľa prvého odseku článku 43 aj pre štáty, ktoré ho ratifikovali, prijali alebo schválili, alebo k nemu pristúpili neskôr.

Ak nebude dohovor vypovedaný, predĺži sa jeho platnosť automaticky každých päť rokov.

Výpoveď sa oznámi Ministerstvu zahraničných vecí Holandského kráľovstva najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím päťročného obdobia. Môže sa obmedziť na určité územia alebo územné celky, na ktoré sa dohovor uplatňuje.

Výpoveď bude mať platnosť iba vo vzťahu k štátu, ktorý ju uplatnil. Dohovor zostane v platnosti pre ostatné zmluvné štáty.

Článok 45

Ministerstvo zahraničných vecí Holandského kráľovstva oznámi členským štátom konferencie a štátom, ktoré k dohovoru pristúpili podľa článku 38,

1. podpisy a ratifikácie, prijatia a schválenia podľa článku 37,
2. prístupy podľa článku 38,
3. dátum nadobudnutia platnosti dohovoru podľa článku 43,
4. rozšírenia podľa článku 39,
5. vyhlásenia podľa článkov 38 a 40,
6. výhrady podľa článku 24 a článku 26 ods. 3 a odvolania podľa článku 42,
7. výpovede podľa článku 44.

Na dôkaz tohto podpísaní, súc na to riadne splnomocnení, podpísali tento dohovor.

Dané v Haagu 25. októbra 1980 v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré sa uloží v archíve vlády Holandského kráľovstva a ktorého overený odpis sa odovzdá diplomatickou cestou každému členskému štátu Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného v čase jej štrnásteho zasadnutia.

**Príloha
k č. 119/2001 Z. z.****CONVENTION
on the Civil Aspects of International Child Abduction**

The States signatory to the present Convention,

Firmly convinced that the interests of children are of paramount importance in matters relating to their custody,

Desiring to protect children internationally from the harmful effects of their wrongful removal or retention and to establish procedures to ensure their prompt return to the State of their habitual residence, as well as to secure protection for rights of access,

Have resolved to conclude a Convention to this effect, and have agreed upon the following provisions –

**CHAPTER I
SCOPE OF THE CONVENTION****Article 1**

The objects of the present Convention are –

- a) to secure the prompt return of children wrongfully removed to or retained in any Contracting State; and
- b) to ensure that rights of custody and of access under the law of one Contracting State are effectively respected in the other Contracting States.

Article 2

Contracting States shall take all appropriate measures to secure within their territories the implementation of the objects of the Convention. For this purpose they shall use the most expeditious procedures available.

Article 3

The removal or the retention of a child is to be considered wrongful where –

- a) it is in breach of rights of custody attributed to a person, an institution or any other body, either jointly or alone, under the law of the State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention; and
- b) at the time of removal or retention those rights were actually exercised, either jointly or alone, or would have been so exercised but for the removal or retention.

The rights of custody mentioned in sub-paragraph a) above, may arise in particular by operation of law or

by reason of a judicial or administrative decision, or by reason of an agreement having legal effect under the law of that State.

Article 4

The Convention shall apply to any child who was habitually resident in a Contracting State immediately before any breach of custody or access rights. The Convention shall cease to apply when the child attains the age of 16 years.

Article 5

For the purposes of this Convention –

- a) “rights of custody” shall include rights relating to the care of the person of the child and, in particular, the right to determine the child’s place of residence;
- b) “rights of access” shall include the right to take a child for a limited period of time to a place other than the child’s habitual residence.

**CHAPTER II
CENTRAL AUTHORITIES****Article 6**

A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention upon such authorities.

Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial organizations shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial extent of their powers. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which applications may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.

Article 7

Central Authorities shall co-operate with each other and promote co-operation amongst the competent authorities in their respective State to secure the prompt return of children and to achieve the other objects of this Convention.

In particular, either directly or through any

intermediary, they shall take all appropriate measures –

- a) to discover the whereabouts of a child who has been wrongfully removed or retained;
- b) to prevent further harm to the child or prejudice to interested parties by taking or causing to be taken provisional measures;
- c) to secure the voluntary return of the child or to bring about an amicable resolution of the issues;
- d) to exchange, where desirable, information relating to the social background of the child;
- e) to provide information of a general character as to the law of their State in connection with the application of the Convention;
- f) to initiate or facilitate the institution of judicial or administrative proceedings with a view to obtaining the return of the child and, in a proper case, to make arrangements for organizing or securing the effective exercise of rights of access;
- g) where the circumstances so require, to provide or facilitate the provision of legal aid and advice, including the participation of legal counsel and advisers;
- h) to provide such administrative arrangements as may be necessary and appropriate to secure the safe return of the child;
- i) to keep each other informed with respect to the operation of this Convention and, as far as possible, to eliminate any obstacles to its application.

CHAPTER III RETURN OF CHILDREN

Article 8

Any person, institution or other body claiming that a child has been removed or retained in breach of custody rights may apply either to the Central Authority of the child's habitual residence or to the Central Authority of any other Contracting State for assistance in securing the return of the child.

The application shall contain –

- a) information concerning the identity of the applicant, of the child and of the person alleged to have removed or retained the child;
- b) where available, the date of birth of the child;
- c) the grounds on which the applicant's claim for return of the child is based;
- d) all available information relating to the whereabouts of the child and the identity of the person with whom the child is presumed to be.

The application may be accompanied or supplemented by –

- e) an authenticated copy of any relevant decision or agreement;
- f) a certificate or an affidavit emanating from a Central Authority, or other competent authority of the State of the child's habitual residence, or from a qualified person, concerning the relevant law of that State;
- g) any other relevant document.

Article 9

If the Central Authority which receives an application referred to in Article 8 has reason to believe that the child is in another Contracting State, it shall directly and without delay transmit the application to the Central Authority of that Contracting State and inform the requesting Central Authority, or the applicant, as the case may be.

Article 10

The Central Authority of the State where the child is shall take or cause to be taken all appropriate measures in order to obtain the voluntary return of the child.

Article 11

The judicial or administrative authorities of Contracting States shall act expeditiously in proceedings for the return of children.

If the judicial or administrative authority concerned has not reached a decision within six weeks from the date of commencement of the proceedings, the applicant or the Central Authority of the requested State, on its own initiative or if asked by the Central Authority of the requesting State, shall have the right to request a statement of the reasons for the delay. If a reply is received by the Central Authority of the requested State, that Authority shall transmit the reply to the Central Authority of the requesting State, or to the applicant, as the case may be.

Article 12

Where a child has been wrongfully removed or retained in terms of Article 3 and, at the date of the commencement of the proceedings before the judicial or administrative authority of the Contracting State where the child is, a period of less than one year has elapsed from the date of the wrongful removal or retention, the authority concerned shall order the return of the child forthwith.

The judicial or administrative authority, even where the proceedings have been commenced after the expiration of the period of one year referred to in the preceding paragraph, shall also order the return of the child, unless it is demonstrated that the child is now settled in its new environment.

Where the judicial or administrative authority in the requested State has reason to believe that the child has been taken to another State, it may stay the proceedings or dismiss the application for the return of the child.

Article 13

Notwithstanding the provisions of the preceding Article, the judicial or administrative authority of the requested State is not bound to order the return of the

child if the person, institution or other body which opposes its return establishes that –

- a) the person, institution or other body having the care of the person of the child was not actually exercising the custody rights at the time of removal or retention, or had consented to or subsequently acquiesced in the removal or retention; or
- b) there is a grave risk that his or her return would expose the child to physical or psychological harm or otherwise place the child in an intolerable situation.

The judicial or administrative authority may also refuse to order the return of the child if it finds that the child objects to being returned and has attained an age and degree of maturity at which it is appropriate to take account of its views.

In considering the circumstances referred to in this Article, the judicial and administrative authorities shall take into account the information relating to the social background of the child provided by the Central Authority or other competent authority of the child's habitual residence.

Article 14

In ascertaining whether there has been a wrongful removal or retention within the meaning of Article 3, the judicial or administrative authorities of the requested State may take notice directly of the law of, and of judicial or administrative decisions, formally recognized or not in the State of the habitual residence of the child, without recourse to the specific procedures for the proof of that law or for the recognition of foreign decisions which would otherwise be applicable.

Article 15

The judicial or administrative authorities of a Contracting State may, prior to the making of an order for the return of the child, request that the applicant obtain from the authorities of the State of the habitual residence of the child a decision or other determination that the removal or retention was wrongful within the meaning of Article 3 of the Convention, where such a decision or determination may be obtained in that State. The Central Authorities of the Contracting States shall so far as practicable assist applicants to obtain such a decision or determination.

Article 16

After receiving notice of a wrongful removal or retention of a child in the sense of Article 3, the judicial or administrative authorities of the Contracting State to which the child has been removed or in which it has been retained shall not decide on the merits of rights of custody until it has been determined that the child is not to be returned under this Convention or unless an application under this Convention is not lodged within a reasonable time following receipt of the notice.

Article 17

The sole fact that a decision relating to custody has been given in or is entitled to recognition in the requested State shall not be a ground for refusing to return a child under this Convention, but the judicial or administrative authorities of the requested State may take account of the reasons for that decision in applying this Convention.

Article 18

The provisions of this Chapter do not limit the power of a judicial or administrative authority to order the return of the child at any time.

Article 19

A decision under this Convention concerning the return of the child shall not be taken to be a determination on the merits of any custody issue.

Article 20

The return of the child under the provisions of Article 12 may be refused if this would not be permitted by the fundamental principles of the requested State relating to the protection of human rights and fundamental freedoms.

CHAPTER IV RIGHTS OF ACCESS

Article 21

An application to make arrangements for organizing or securing the effective exercise of rights of access may be presented to the Central Authorities of the Contracting States in the same way as an application for the return of a child.

The Central Authorities are bound by the obligations of co-operation which are set forth in Article 7 to promote the peaceful enjoyment of access rights and the fulfilment of any conditions to which the exercise of those rights may be subject. The Central Authorities shall take steps to remove, as far as possible, all obstacles to the exercise of such rights.

The Central Authorities, either directly or through intermediaries, may initiate or assist in the institution of proceedings with a view to organizing or protecting these rights and securing respect for the conditions to which the exercise of these rights may be subject.

CHAPTER V GENERAL PROVISIONS

Article 22

No security, bond or deposit, however described, shall be required to guarantee the payment of costs and expenses in the judicial or administrative

proceedings falling within the scope of this Convention.

Article 23

No legalization or similar formality may be required in the context of this Convention.

Article 24

Any application, communication or other document sent to the Central Authority of the requested State shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into the official language or one of the official languages of the requested State or, where that is not feasible, a translation into French or English.

However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 42, object to the use of either French or English, but not both, in any application, communication or other document sent to its Central Authority.

Article 25

Nationals of the Contracting States and persons who are habitually resident within those States shall be entitled in matters concerned with the application of this Convention to legal aid and advice in any other Contracting State on the same conditions as if they themselves were nationals of and habitually resident in that State.

Article 26

Each Central Authority shall bear its own costs in applying this Convention.

Central Authorities and other public services of Contracting States shall not impose any charges in relation to applications submitted under this Convention. In particular, they may not require any payment from the applicant towards the costs and expenses of the proceedings or, where applicable, those arising from the participation of legal counsel or advisers. However, they may require the payment of the expenses incurred or to be incurred in implementing the return of the child.

However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 42, declare that it shall not be bound to assume any costs referred to in the preceding paragraph resulting from the participation of legal counsel or advisers or from court proceedings, except insofar as those costs may be covered by its system of legal aid and advice.

Upon ordering the return of a child or issuing an order concerning rights of access under this Convention, the judicial or administrative authorities may, where appropriate, direct the person who removed or retained the child, or who prevented the exercise of rights of access, to pay necessary expenses incurred by or on behalf of the applicant, including

travel expenses, any costs incurred or payments made for locating the child, the costs of legal representation of the applicant, and those of returning the child.

Article 27

When it is manifest that the requirements of this Convention are not fulfilled or that the application is otherwise not well founded, a Central Authority is not bound to accept the application. In that case, the Central Authority shall forthwith inform the applicant or the Central Authority through which the application was submitted, as the case may be, of its reasons.

Article 28

A Central Authority may require that the application be accompanied by a written authorization empowering it to act on behalf of the applicant, or to designate a representative so to act.

Article 29

This Convention shall not preclude any person, institution or body who claims that there has been a breach of custody or access rights within the meaning of Article 3 or 21 from applying directly to the judicial or administrative authorities of a Contracting State, whether or not under the provisions of this Convention.

Article 30

Any application submitted to the Central Authorities or directly to the judicial or administrative authorities of a Contracting State in accordance with the terms of this Convention, together with documents and any other information appended thereto or provided by a Central Authority, shall be admissible in the courts or administrative authorities of the Contracting States.

Article 31

In relation to a State which in matters of custody of children has two or more systems of law applicable in different territorial units –

- a) any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit of that State;
- b) any reference to the law of the State of habitual residence shall be construed as referring to the law of the territorial unit in that State where the child habitually resides.

Article 32

In relation to a State which in matters of custody of children has two or more systems of law applicable to different categories of persons, any reference to the law of that State shall be construed as referring to the legal system specified by the law of that State.

Article 33

A State within which different territorial units have their own rules of law in respect of custody of children shall not be bound to apply this Convention where a State with a unified system of law would not be bound to do so.

Article 34

This Convention shall take priority in matters within its scope over the Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors, as between parties to both Conventions. Otherwise the present Convention shall not restrict the application of an international instrument in force between the State of origin and the State addressed or other law of the State addressed for the purposes of obtaining the return of a child who has been wrongfully removed or retained or of organizing access rights.

Article 35

This Convention shall apply as between Contracting States only to wrongful removals or retentions occurring after its entry into force in those States.

Where a declaration has been made under Article 39 or 40, the reference in the preceding paragraph to a Contracting State shall be taken to refer to the territorial unit or units in relation to which this Convention applies.

Article 36

Nothing in this Convention shall prevent two or more Contracting States, in order to limit the restrictions to which the return of the child may be subject, from agreeing among themselves to derogate from any provisions of this Convention which may imply such a restriction.

CHAPTER VI

FINAL CLAUSES

Article 37

The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Fourteenth Session.

It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

Article 38

Any other State may accede to the Convention.

The instrument of accession shall be deposited with

the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

The Convention shall enter into force for a State acceding to it on the first day of the third calendar month after the deposit of its instrument of accession.

The accession will have effect only as regards the relations between the acceding State and such Contracting States as will have declared their acceptance of the accession. Such a declaration will also have to be made by any Member State ratifying, accepting or approving the Convention after an accession. Such declaration shall be deposited at the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands; this Ministry shall forward, through diplomatic channels, a certified copy to each of the Contracting States.

The Convention will enter into force as between the acceding State and the State that has declared its acceptance of the accession on the first day of the third calendar month after the deposit of the declaration of acceptance.

Article 39

Any State may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, declare that the Convention shall extend to all the territories for the international relations of which it is responsible, or to one or more of them. Such a declaration shall take effect at the time the Convention enters into force for that State.

Such declaration, as well as any subsequent extension, shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

Article 40

If a Contracting State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

Any such declaration shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.

Article 41

Where a Contracting State has a system of government under which executive, judicial and legislative powers are distributed between central and other authorities within that State, its signature or ratification, acceptance or approval of, or accession to this Convention, or its making of any declaration in terms of Article 40 shall carry no implication as to the internal distribution of powers within that State.

Article 42

Any State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 39 or 40, make one or both of the reservations provided for in Article 24 and Article 26, third paragraph. No other reservation shall be permitted.

Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands.

The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in the preceding paragraph.

Article 43

The Convention shall enter into force on the first day of the third calendar month after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance, approval or accession referred to in Articles 37 and 38.

Thereafter the Convention shall enter into force –

- (1) for each State ratifying, accepting, approving or acceding to it subsequently, on the first day of the third calendar month after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- (2) for any territory or territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article 39 or 40, on the first day of the third calendar month after the notification referred to in that Article.

Article 44

The Convention shall remain in force for five years from the date of its entry into force in accordance with the first paragraph of Article 43 even for States which subsequently have ratified, accepted, approved it or acceded to it.

If there has been no denunciation, it shall be renewed tacitly every five years.

Any denunciation shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands at least six months before the expiry of the five year period. It may be limited to certain of the territories or territorial units to which the Convention applies.

The denunciation shall have effect only as regards the State which has notified it. The Convention shall remain in force for the other Contracting States.

Article 45

The Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands shall notify the States Members of the Conference, and the States which have acceded in accordance with Article 38, of the following –

- (1) the signatures and ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 37;
- (2) the accessions referred to in Article 38;
- (3) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 43;
- (4) the extensions referred to in Article 39;
- (5) the declarations referred to in Articles 38 and 40;
- (6) the reservations referred to in Article 24 and Article 26, third paragraph, and the withdrawals referred to in Article 42;
- (7) the denunciations referred to in Article 44.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 25th day of October, 1980, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Fourteenth Session.